

ویژه فرهنگ و معارف رضوی

| سال دوم | ویژه نامه ۳۲۲ |

موعظه/ آیت الله جوادان

نجاتی که ثمره نظم است

۲

چند روایت کوتاه از زندگی

علامه محمدباقر مجلسی معروف به «مجلسی دوم»

شیخ الاسلام بزرگ اصفهان

۲

از حیث ارزیابی سندی، تحلیل انتقادی نسخه‌ها و شرح متن

«رساله حقوق امام سجاد(ع)»

مورد بازنگری قرار گرفت

۳

با قرائت پیام آیت‌الله جوادی آملی در مشهد بر گزار می شود

اختتامیه کنگره بین المللی «اقتصاد،

اشتغال و تولید در قرآن و عترت(ع)»

۴

وزیر ارشاد در آیین تکریم خادمان قرآن کریم خبر داد

احتمال برگزاری نمایشگاه قرآن

در طول سال و در استان‌های مختلف

۲

دعا

وسيله تقرب

حجت‌الاسلام دکتر خیاط | اللهم وَقِّرْ حَظِّيْ فيهِ من

التَّوَّافِلِ وَارْكَمْنِيْ فِيْهِ بِالْخُصَارِ الْمَسَائِلِ وَوَقِّرْ فِيْهِ وَسِيْلَتِيْ اليك من بين الوسائل يا من لا يَشْغَلُهُ الْحَاخُ الْمُلِحُّونَ.

در بیست و هشتمین روز از رمضان روزه‌دار از خدای سبحان سه درخواست را مطرح می‌کند که نخست بهره افزون از

اعمال مستحب و نوافل است.

نافله که بیشتر اختصاص پیدا کرده به نمازهای مستحبی در واقع به معنای عمل خوب و مستحبی است که الزام ندارد. نوافل هم در لغت به معنای زیادی و افزایش است. مستحبات تکمیل‌کننده نقص و خلل واجبات هستند و نیز معنویت، صفا و پاکی را افزایش می‌دهند بنابراین از خدا می‌خواهیم بهره ما را افزون کند.

در فراز دوم درخواست کرامت داریم. اصلاً کرامت انسان به این است که مطالبات و خواسته های او برآورده شود. انسانی که خواسته او برآورده نشود ممکن است دست به کارهایی بزند که موجب خواری او شود. انسان برای آنکه کرامتش حفظ شود حوائج خود را ابتدا با خدا در میان بگذارد اگر چنین شود خدا اسباب کرامت را برای او فراهم می‌کند هر چند از طریق انسان‌های دیگر باشد. در فراز سوم می‌خواهیم که خدایا از میان وسایل تقرب به تو، نزدیک‌ترین را لطف کن. ما در آیات و روایات دستور داریم برای رسیدن به خدا از وسیله کمک بگیریم. وسیله یک مفهوم وسیعی دارد شامل تمام کارهای نیک و شایسته می‌شود چون انسان را به خدا نزدیک می‌کند اما اینکه کدام یک از این‌ها نزدیک‌تر، سریع‌تر و آسان‌تر انسان را به قرب الهی می‌رساند مهم است. راه‌های تقرب زیاد هستند و توسل به اهل بیت(ع) هم یکی از همین موارد است، در میان این‌ها توسل به سیدالشهدا(ع) متفاوت است. کدام وسیله انسان را به قرب خدا نزدیک می‌کند؟ ممکن است نتوانیم در بین این وسایل تشخیص بدهیم، بیراهه یا دور بیفتیم، از قافله جا بمانیم و در صراط مستقیم و درست نتوانیم حرکت کنیم بنابراین در این روز از خدا می‌خواهیم وسیله‌ای که ما را به قرب او زودتر نزدیک می‌کند فراهم کند.

فی‌مکت زنده‌گی

چند تکه حال خوب

رقیه توسلی | راستی! چرا مثل «مرمر»

نباشم؟ مثل این بچه که نه امروز، از زمانی که به خاطر دارم، خنده از صورتش محو نمی‌شود. حتی اگر پایش گیر کند به نیم‌پله سالن و ناقرم پخش زمین شود... حتی وقتی بفهمد ناهار، اسفنج دارند؛ غذای غیرمحبوبش... حتی وقتی کسی به او بگوید شما خیلی پُرحرفی... حتی وقتی حین مسابقه پایش بشکند و چند ماه برود توی گچ.

مرمر نمونه بارز قشنگی دنیاست. دختر خانم دکتر است. همین واحد بغلی

مؤسسه. کارش این است که مدام یک سرکشی داشته باشد به دارالترجمه ما. حرف حسابش هم این است: دوستتون دارم.

مثلاً امروز داشت برای خانم معاون از موهایش می‌گفت و می‌خندید. از اینکه قرار است چند روز دیگر کوتاهشان کند. چون دختر شانه بژنی نیست و به قول مادرچونش «اینیشتن» است... و من غرق خنده‌های گرمش می‌شوم. خنده‌های نابی

که نادر است این روزها.

مثل همیشه بعد یکی دو ساعت می‌آیند

گزارشی از حال و هوای اعتکاف نوجوانان دانش آموز در مسجد گوهرشاد

فصل تازه بندگی از جوار حرم رضوی

۴

روایتی ناشنیده از نبرد شیرزان خراسانی با عوامل ناامنی منطقه

مدافعان گمنام زائران ثامن الحجج (علیه السلام)

طولی نکشید که نیروهای آن‌ها توانستند مهاجمان را از اطراف افریزه دور کنند اما خطر همچنان باقی بود.

■ **حماسه شیرزان خیرآبادی**

درست در همین زمان، کاروانی از زائران حرم رضوی از مسیر شمال خراسان به سوی مشهد در حرکت بود. کاروانی بزرگ مرکب از ۵۰۰ زائر که پای پیاده به سوی حرم امام رضا(ع) می‌رفتند. خبر ورود این کاروان به منطقه، به گوش ترکمانان رسید و آن‌ها با شتاب به سوی مسیر حرکت کاروانیان حرکت کردند. تصمیم سران مهاجمان این بود که ابتدا بر خیرآباد مسلط شوند؛ چون کاروان زائران از کنار این روستا می‌گذشت و با تسلط بر آن می‌شد به راحتی کاروان را به باد غارت داد؛ از طرفی بیشتر مردان جنگی خیرآباد همراه قدرت‌الله‌خان به افریزه رفته بودند و در روستا کسی باقی نمانده بود که در برابر مهاجمان ایستادگی کند.

به این ترتیب در شعبان سال ۱۲۷۰(اردیبهشت ۱۲۳۳) نزدیک به ۳هزار نفر از ترکمانان، خودشان را به خیرآباد رساندند تا پس از تصرف آن، اهالی را به اسارت بگیرند و آماده حمله به کاروان زائران شوند، غافل از اینکه شیرزان خیرآبادی در نبرد و مقابله با دشمن، چیزی از مردانشان کم نداشتند؛ به ویژه آنکه معتقد بودند پاسداری از کاروان زائران که عبورشان از کنار روستا و توقفشان در این منطقه، اسباب برکت و نعمت می‌شود، لازم و واجب است. مهاجمان روستای خیرآباد را محاصره کردند. زنان روستا دروازه را بستند و از فراز دیوار به نبرد با ترکمانان مشغول شدند. از آن سو با هر سختی که بود، به کاروان زائران خبر دادند

را شنیده بود، به تاخت خود را به خیرآباد رساند: «قدرت‌الله آقا و حاجی‌خان بیگ ۵۰۰سوار زنده کرده به جانب خیرآباد ایلغار نمودند (تاختند)، هم از گرد راه بر ترکمانان حمله‌ای سخت بردند و تیغ در یکدیگر نهندند. کار بدان انجامید که ۳هزار سوار ترکمان از آن ۵۰۰سوار به هزیمت رفتند، چه توهم کردند که خبر ایشان مشتهر شده و از هر سوی سواران خراسان بر ایشان خواهند تاخت». به این ترتیب، هم خیرآباد از غارت و قتل‌عام در امان ماند و هم زائران حرم رضوی از تعرض مهاجمان حفظ شدند؛ اما حماسه پایداری زنان خیرآبادی در هزارتوی تاریخ گم شد و تنها روایتی کوتاه از آن در متون کهن باقی ماند.

دنبال مرمرجان. منشی مادر برعکس مرمّر، خوش‌اخلاق نیست. دخترک خندان برای تک‌نکمان بوسه می‌فرستد از جلو در. می‌دانیم می‌خواهد برود خرید. به ما گفته قرار است با بقیه بچه‌ها چه آتیشی بسوزانند. گفته که تولد خاله است و می‌خواهند غافلگیرش کنند. گفته که می‌خواهد کلی کیفش را ببرند. گفته که خانه خاله‌اش مثل مؤسسه ما اکثر اوقات پرجمعیت و باحال است. مرمّر می‌رود اما انرژی خنده‌ها و جملاتش توی فضاست. سبکی و مهربانی که با

خودش و آدم‌ها دارد. نمی‌توانم به این بچه شگفت‌انگیز فکر نکنم! به پیرپره‌هایش... به قلب روشنش... به حرف‌های امیدوارکننده‌اش.

دلم می‌خواهد امروز شبیه دختر خانم دکتر زندگی کنم و اجازه بدهم تمام صدهای مزاحم زمین برود توی مغزم. خدا را چه دیدی شاید شبیه مرمّر از فردا، دنیای رنگی‌تر و سرحال‌تری را تجربه کردم.

سنتاج:پیامبر اکرم(ص): «يَسِّرْ وَلَا تُعَسِّرْ» آسان بگیرید و سخت‌گیری نکنید.

خبر

تولیت آستان قدس رضوی

در حاشیه راهپیمایی روز قدس:

جامعه‌اسلامی، فلسطین‌را پاره تن خود می‌داند

حجت الاسلام والمسلمین احمد مروی در حاشیه راهپیمایی روز قدس در سخنانی گفت: کسانی که در جهت تضییع حقوق مردم فلسطین تلاش می‌کنند با برگزاری راهپیمایی روز جهانی قدس، ناچار به تغییر محاسبات راهبردی خود می‌شوند. حقیقت این است که راهپیمایی‌های روز قدس نه فقط بر آحاد امت‌های مسلمان بلکه در گستره جامعه جهانی اثرگذار است. حتی کسانی که در جهت تضییع حقوق مردم فلسطین تلاش کرده و برای خیانت و جنایت در حق این مردم ستم‌دیده برنامه‌ریزی می‌کنند، با مشاهده برپایی پرشور این راهپیمایی ناچار به تغییر محاسبات راهبردی خود می‌شوند.

راهپیمایی روز قدس نشان می‌دهد جامعه اسلامی، فلسطین را پاره تن خود می‌داند و به همین خاطر نیز گسترش و تقویت گروه‌های مقاومت اسلامی، هر روز رژیم غاصب صهیونیستی را با سرعتی مضاعف به سمت پرتگاه سقوط و نابودی خواهد برد.

تولیت آستان قدس رضوی همچنین در جلسه تفسیر قرآن کریم که ویژه ماه مبارک رمضان در مسجد گوهرشاد حرم مطهر رضوی برگزار شد، به ابتکار تاریخی و ماندگار حضرت امام خمینی(ره) در نام‌گذاری آخرین جمعه ماه مبارک رمضان به‌عنوان روز جهانی قدس اشاره و اظهار کرد: مسئله فلسطین موضوعی نیست که تنها به منطقه خاصی از خاورمیانه محدود شود، بزرگداشت روز قدس رمز رهایی مستضعفان جهان از چنگال ظلم و استعمار استکبار است.

وی با بیان اینکه مسئله فلسطین محک انسانیت و حیات جامعه است، به کشتار رژیم صهیونیستی و جنایت علیه فلسطینیان اشاره و ابراز کرد: جامعه‌ای که در برابر جنایت‌های وحشیانه، قساوت‌آمیز و ظلم رژیم صهیونیستی علیه ملت فلسطین که اساس شکل‌گیری و بقایش قتل‌عام و کشتار مردان، زنان و کودکان بی‌دفاع است، سکوت می‌کند، آن جامعه مرده است.

اسلام به جامعه اسلامی این اجازه را نمی‌دهد که نسبت به ظلم و تجاوز به حقوق انسان‌ها و مظلومان بی‌تفاوت باشد، هر مسلمانی موظف است به میزان توان نسبت به ظلم و تجاوز به حقوق فلسطینیان اعلام برائت و انزجار و نسبت به حمایت و دفاع از حقوق ستمدیدگان و مظلومان حرکت کند.

وی با اشاره به روایت پیامبر اکرم(ص) که فرمود: «مَنْ صَبَحَ وَ لَمْ يَهْتَمْ بِأَمُورِ الْمُسْلِمِينَ فَلَيْسَ بِمُسْلِمٍ؛ هر کسی که صبح کند واهتمانی به امور مسلمانان نداشته باشد، مسلمان نیست»، به چرایی انتخاب روز قدس از سوی امام خمینی(ره) در ماه مبارک رمضان اشاره و عنوان کرد: امام راحل به عنوان یک مرجع تقلید و اسلام‌شناس بزرگ، روز قدس را در ماه مبارک رمضان تعیین فرمودند تا این پیام را بدهند که در کنار دعا، مناجات و اوج عبودیت پروردگار نمی‌توان نسبت به دیگر مسلمانان بی‌تفاوت بود.

حجت‌الاسلام والمسلمین مروی با تأکید بر اینکه عرفان شیعه، عرفان انفعال و انزوا و بی‌تفاوتی نسبت به سرنوشت دیگر مسلمانان نیست، ابراز کرد: آموزه اسلام به یاد مظلومان بودن است، در قرآن کریم هر کجا موضوع «نماز» آمده، بلافاصله در ادامه مسئله «زکات» آمده است، یعنی معنای دین تنها ارتباط با خداوند برقرار کردن اما نسبت به غم و مشکلات دیگران بی‌تفاوت بودن، نیست.

وی اضافه کرد: امروز یک کشور و ملت اسلامی مورد ظلم و تجاوز قرار گرفته است، چگونه می‌شود یک مسلمان نماز بخواند اما نسبت به ظلم به یک ملت مسلمان دیگر و قبله اول مسلمین بی‌تفاوت باشد؟

تولیت آستان قدس رضوی حضور گسترده و یکپارچه امت اسلامی در راهپیمایی روز قدس را بسیار مؤثر دانست و گفت: اینکه امروز فلسطین زنده و اسرائیلی که ادعای نیل تا فرات داشت گرفتار مشکلات خود شده است، از برکت این اجتماعات و راهپیمایی‌هاست.

وی گفت: حضور هوشمندانه مردم در راهپیمایی روز قدس در محکومیت جنایت‌های اشغالگران و دفاع از حقوق فلسطینیان از یک سو برای دشمنان اسلام پیام بیداری مسلمانان و فراموش نشدن مسئله فلسطین را دارد و از سوی دیگر برای مردم مظلوم فلسطین این پیام را دارد که تنها نیستید و ملت‌ها حامی شما هستند. حجت‌الاسلام والمسلمین مروی تأکید کرد: وعده الهی به حتم تحقق می‌پذیرد و سرانجام زمین میراث صالحان خواهد شد.